

Julkisen alan energiatehokkuussopimukseen liittyminen kaudelle 2026–2035

Kunnanhallitus 08.09.2025 § 144

Valmistelija Kunnanjohtaja Henri Tanskanen

Asian tausta Juuan kunta on liittynyt vuonna 2023 Hiilineutraali-kuntien (HINKU) verkostoon ja samalla kunta on vahvistanut osallistumisensa kunta-alan energiatehokkuussopimukseen (KETS). Liittymispäätösten jälkeen kunta on saanut merkittävästi resursseja sekä asiantuntijapalveluita kunnan omaan ilmastotyöhön. Nykyisin KETS tunnetaan Julkisen alan energiatehokkuussopimuksena (JETS).

HINKU-sitoumus on voimassa toistaiseksi eikä vaadi uusia päätöksiä kunnalta. KETS on puolestaan sidottu sopimuskausiin ja liittyessään KETS-verkostoon, Juuka on liittynyt mukaan kaudeksi 2017–2025. Näin ollen Juuan kunnan tulee päättää, osallistuuko se seuraavalle kaudelle 2026–2035. Hallintosäännön muututtua vuonna 2023, asia tuodaan nyt uuden kunnanvaltuuston vahvistettavaksi.

Energiatehokkuussopimukset ovat Suomessa keskeisessä asemassa energiatehokkuusdirektiivin (EU 2023/1791 (EED)) mukaisten kansallisten tavoitteiden täyttämässä vuoden 2030 loppuun mennessä sekä 8 artiklan sitovan kansallisen energiatehokkuusvelvoitteen saavuttamisessa. Sopimustoiminta tukee energiatehokkuus ensin -periaatteen ja asetettujen velvoitteiden lisäksi osaltaan myös rakennusten energiatehokkuusdirektiivin (EU 2024/1275 (EPBD)) toimeenpanoa.

Julkisen alan energiatehokkuussopimuksen (JETS) osapuolina ovat työ- ja elinkeinoministeriö, Energiavirasto, Kuntaliitto sekä Maakuntien tilakeskus Oy. Julkisen alan energiatehokkuussopimuskausi 2026–2035 jatkaa vuoden 2025 lopussa päättyvää Kunta-alan energiatehokkuussopimuskautta 2017–2025.

Energiatehokkuussopimustoiminta perustuu vapaaehtoisuuteen, jonka myötä valtio ja toimialat kykenevät saavuttamaan EU:n energiatehokkuusdirektiivin tiukat ja sitovat energiatehokkuusvelvoitteet ilman raskasta, velvoittavaa lainsäädäntöä tai pakkokeinoja. Juuan kunta on kuulunut hiilineutraalien kuntien verkostoon (HINKU) vuodesta 2023 lähtien (KH 23.01.2023 § 5). HINKU-verkostoon kuulumisen myötä, kunta on sitoutunut tavoittelemaan 80 % vähennystä kasvihuonekaasupäästöissä vuoteen 2030 mennessä vuoden 2007 tasosta. Sopimustoiminnan vapaaehtoisuudesta huolimatta HINKU-verkostoon kuulumisen velvoittaa kuntaa liittymään myös sitä koskevaan energiatehokkuussopimukseen.

Energiatehokkuussopimukseen liittyvät julkiset tahot sitoutuvat energiatehokkuuden jatkuvaan parantamiseen, kun se on teknisesti sekä terveys-, turvallisuus- ja ympäristönäkökohdat huomioiden taloudellista ja mahdollista. Sopimukseen sisältyy kulutusseuranta ja sen hyödyntäminen, energiatehokkuuden huomiointi julkisissa hankinnoissa ja suunnittelun ohjauksessa, koulutus- ja tiedotustoimenpiteet sekä rahoitusmenettelyjen käyttö investointien toteutuksessa. Uusina velvoitteina on energiansäästötoimien tunnistaminen ja toteuttaminen, kiinteistönhoidon ja ylläpidon tavoitteellinen toteuttaminen, vuokralaisten energiankäytön tehostaminen opastuksen ja tiedonjaon avulla, EPBD:n mukaisten perusparannuspassien käyttöönotto sekä fossiilisten polttoaineiden käytön

vähentäminen. Sopimus velvoittaa liittyjää raportoimaan vuosittain edellisen vuoden toteutuneen energiankulutuksen sekä toteutetut energiatehokkuustoimenpiteet säästövaikutuksineen. Liittyjä sitoutuu myös päivittämään energiatehokkuussopimuksen toimintasuunnitelmansa vuoden kuluessa sopimukseen liittymisestä.

Liittyjä asettaa itselleen ohjeellisen energiansäästötavoitteen sopimuskaudelle 2026–2035 ja välitavoitteen vuodelle 2030. Koko sopimuskauden energiansäästötavoite vastaa vähintään 10 % ja välitavoite 6 % liittyjän energiankäytöstä. Tavoitteiden määrittämisessä käytetään viimeisimmän käytettävissä olevan kalenterivuoden tietoja. Jokainen energiatehokkuussopimukseen liittyvä taho toteuttaa toimia omista lähtökohdistaan ja sitoutuu tekemään parhaansa tavoitteiden saavuttamiseksi.

Kansallisesti ison energiatehokkuuden ammattilaisten verkoston ja monipuolisen tuen, neuvonnan ja opastuksen lisäksi liittyjällä on mahdollisuus valtion tukemiin energiansäästöä koskeviin energiakatselmuksiin ja tapauskohtaisesti uusien teknologioiden ja toimintatapojen käyttöönottoa edistäviin hankkeisiin. Liittymisen myötä kunnalla on jatkossakin mahdollisuus hakea valtion harkinnanvaraista tukea myös energiakatselmuksissa todettujen energiansäästöön liittyvien tavanomaisen tekniikan investointeihin. Vuonna 2025 investointikustannuksien tuet ovat olleet tyypillisesti 15–30 % ja energiakatselmuksien 50 % kokonaiskustannuksista.

Hinkuun liittyessään kunnan tai kaupungin tulee liittyä kuntien energiatehokkuussopimukseen (KETS), joka velvoittaa kunnan raportoimaan vuosittain energiankäyttönsä Motivalle. Toisinaan sopimukseen liittyneet kunnat ovat saaneet enemmän tukea investointeihinsa kuin kunnat, jotka eivät ole KETSissä mukana.

Asiaa on valmistellut projektivastaava Sanni Kapanen.

Esittelijä	Kunnanjohtaja Tanskanen Henri
Päätösehdotus	Esitän kunnanhallitukselle, että se esittää kunnanvaltuustolle, että Juuan kunta vahvistaa osallistumisensa julkisen alan energiatehokkuussopimukseen sopimuskaudelle 2026–2035.
Perustelut	Juuan kunnan keskeisiin arvoihin kuuluu vastuullisuus, joka on vahvistettu osana kunnan kuntastrategiaa. Kuntastrategiassa todetaan seuraavasti: “arvostamme ympäristöämme, luontoamme sekä näiden yhteensovittamista talouden ja tuottavuuden kehittämisessä.”. Edelleen kuntastrategiassa todetaan: “Hoidamme kunnan omaisuutta kestävällä tavalla. Toimintamme perustuu ennaltaehkäisevään suunnitteluun ja suunnitelmallisen toteutuksen sekä seurannan periaatteisiin. Sitoudumme hyödyntämään paikallista uusiutuvaa energiaa.”
Sovellettavat säädökset	Kuntalain 14 §
Päätös	Hyväksyttiin.

Päätösehdotus	Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että Juuan kunta vahvistaa osallistumisensa julkisen alan energiatehokkuussopimukseen sopimuskaudelle 2026–2035.
---------------	---

Päätös	Hyväksyttiin.
--------	---------------